

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 155/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Pudlák, Štefánikova 98/70, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 38 C 67/2009 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 13/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 C 67/2009 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 13/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného stranou napadnutého konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 38 C 67/2009, predmetom ktorého bol nárok obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), na zaplatenie sumy 1 742,98 € s príslušenstvom. Okresný súd v poradí prvým rozsudkom zo 17. septembra 2012 žalobu zamietol. O odvolaní žalobcu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 77/2012 z 19. novembra 2013, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd po vrátení veci rozhodol o nároku žalobcu rozsudkom č. k. 38 C 67/2009-608 z 2. novembra 2016 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“), ktorým zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 1 030,39 € s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Zároveň žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 20 % a štátu priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 40 % a voči žalovanému v rozsahu 60 %. Na základe odvolania strán krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 13/2017-670 z 20. septembra 2018 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Sťažovateľ v obsahu ústavnej sťažnosti okrem chronologického prehľadu úkonov realizovaných okresným súdom v napadnutom konaní najmä uviedol:

„Podstatou sporu bolo zaplatenie odplaty za servisnú opravu havarovaného osobného motorového vozidla. Žalobca, po tom ako vykonal opravu motorového vozidla, vystavil faktúru, v ktorej uvádzal rozsah vykonaných prác. Sporným bol rozsah skutočne vykonaných prác a použitého materiálu. Išlo o montáž a demontáž čelného skla, demontáž a montáž prednej kapoty a jej lakovanie a výmenu vonkajšieho plechového A- stĺpika. Sťažovateľ odmietol úhradu sumy uvedenej vo faktúre dôvodiť, že v skutočnosti určité práce vykonané neboli.

... Z rozhodnutí Okresného súdu Prešov ani Krajského súdu Prešov nie je zrejme z akého dôvodu, ak žalobca nevykonal práce použitím - spracovaním materiálu, prečo má za materiál - nepoužitý platiť žalovaný.“

4. Sťažovateľ v súvislosti s námietkou porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyčíta postupu krajského súdu najmä nedostatočné odôvodnenie ním prijatého rozhodnutia, ako aj porušenie práva na nestranný súd a uvádza:

«... odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa vo vzťahu k fakturácii za výmenu vonkajšieho „A“ stĺpika, ktorý bol len opravený, nie vymenený. K demontáži a montáži čelného skla nebolo preukázané, že by vykonané boli, toto netvrdili ani zamestnanci žalobcu, preto tieto práce boli fakturované bezdôvodne a teda bezdôvodne bol fakturovaný aj materiál - tesniaca a lepiaca sada, pretože keď okno nebolo demontované, nebolo potrebné ho späť vlepíť a neboli potrebné lepiace a tesniace sady na jeho vlepenie.

Sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnené, resp. odôvodnené v rozpore s princípmi logiky aj tvrdenia uvedené v rozsudku odvolacieho súdu, ktorý dal za pravdu súdu prvej inštancie, že pre platné uzavretie zmluvy medzi stranami sporu stačila ústna dohoda a že sťažovateľ bol (prípadne mohol/ mal byť) oboznámený s VOP pri vykonaní objednávky. Tu však sťažovateľ rozporoval, čo je zrejme aj z faktúry, že objednávka bola vykonaná dňa 02.11.2007, no faktúra č. 200770968 je datovaná už dňom 31.10.2007, čím sú značne spochybnené tvrdenia o informovaní sťažovateľa o VOP a spôsobe akým má žiadať o vrátenie vymenených dielov (písomne), keď navyše časť vymenených

dielov (predný svetlomet) bol sťažovateľovi aj bez písomnej žiadosti vrátený (vie ho predložiť). Ani tento rozpor nebol podľa názoru sťažovateľa v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu riadne vyhodnotený a súd sa touto argumentáciou sťažovateľa dostatočne nezaoberal.

Krajský súd sa uvedeným bližšie nezaoberal, resp. len okrajovo a teda pochybil a porušil základné právo sťažovateľa, keď bez bližšieho vysvetlenia sa stotožnil so záverom okresného súdu, a v tejto časti nezdôvodnil riadne svoj záver, hoci práve v týchto argumentačných bodoch bolo podľa sťažovateľa na mieste dať odpoveď na jeho námietky. Preto podľa sťažovateľa porušil Krajský súd v Prešove svojim postupom a rozhodnutím právo sťažovateľa na spravodlivý proces, ktoré v sebe zahŕňa o.i. aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (III. ÚS 13/2012).

... imanentnou súčasťou práva na spravodlivý súdny proces je tiež to, aby vo veci konal a rozhodoval zákonný - nestranný a nevyklúčený sudca. Žalobca v odvolaní zo dňa 05.10.2012 okrem iného vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove. V uvedenej veci Najvyšší súd SR rozhodol len o tom, že sudcovia JUDr. Milan Šebeň, JUDr. Irena Dobňáková a JUDr. Milan Majerník nie sú vylúčení, pričom v skoršom rozhodnutí Najvyššieho súdu pod sp.zn. 2Nc 11/2007 rozhodol tak, že sudcovia Krajského súdu v Prešove a to menovite tam uvedení, teda aj JUDr. Irena Dobňáková, JUDr. Milan Šebeň, ale aj JUDr. Milan Majerník a JUDr. Zlatica Simková sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania v inej veci účastníka - sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ zastáva názor, že aj táto súčasť práva na spravodlivý proces bola porušená, nakoľko rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9C0/13/2017 zo dňa 20.09.2018 bol prijatý a vyhlásený v senáte v zložení JUDr. Jusková, JUDr. Krochta a JUDr. Simková.»

5. Vo vzťahu ku kritériám, ktoré ústavný súd skúma v prípade namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažovateľ uviedol:

„... Okresný súd Prešov síce vo veci konal a bolo vytýčených niekoľko pojednávanií, avšak napriek uvedenému bola vec po vrátení odvolacím súdom dňa 02.12.2013 Okresnému súdu Prešov rozhodnutá až dňa 02.11.2016, teda až po takmer troch rokoch. Podľa sťažovateľa posudzovaný spor pritom nie je takým sporom, ktorý by kládol zvlášť

osobitné nároky na zistenie skutkových okolností veci, právne posúdenie veci a na rozhodnutie.

K druhému kritériu a jeho potencionálnemu vplyvu na prieťahy v konaní, má sťažovateľ za to, že sám svojim správaním, konaním, úkonmi nedal žiadnym spôsobom dôvod na vznik prieťahov.

K tretiemu kritériu sťažovateľ uvádza, že zo súdneho spisu je zrejmé, že prieťahy v konaní boli spôsobené predovšetkým postupom Okresného súdu Prešov, ktorý napriek pomerne početným pojednávaniam vo veci a vysloveným názorom odvolacieho súdu rozhodol až po takmer troch rokoch.

... sťažovateľ je presvedčený, že jeho právo na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov bolo sčasti porušené aj Krajským súdom v Prešove, ktorý od odvolaniach proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 02.11.2016 rozhodol až dňa a 20.09.2018.“

6. S poukazom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov a Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp.zn. 9Co/13/2017 bolo porušené.

Základné právo sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp.zn. 38C/67/2009 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp.zn. 9Co/13/2017 bolo porušené.

Rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 38C/67/2009-608 zo dňa 02.11.2016 v bodoch I., III., IV., V. v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9Co/13/2017-670 zo dňa 20.09.2018 zrušuje a ukladá Okresnému súdu Prešov v rozsahu zrušenia vec prejednať tak, aby bola čo najrýchlejšie rozhodnutá.

Sťažovateľovi [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000 €, ktoré sú Okresný súd

Prešov a Krajský súd v Prešove povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Okresnému súdu Prešov a Krajskému súdu v Prešove ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia právnenému zástupcovi JUDr. Karolovi Pudlákovi za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, vo výške 390,50 €... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

7. Vec napadla ústavnému súdu 14. januára 2019 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Rudolfovi Tkáčikovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola táto vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmír Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom

je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 14. januára 2019, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie vecí

bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 C 67/2009 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 13/2017.

14. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

15. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

16. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 38 C 67/2009 bolo meritórne skončené vydaním rozsudku okresného súdu č. k. 38 C 67/2009-608 z 2. novembra 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 13/2017-670 z 20. septembra 2018. Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľovi doručený prostredníctvom jeho právneho

zástupcu 4. októbra 2018 a týmto dňom aj nadobudol právoplatnosť. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa namietajúca porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bola doručená ústavnému súdu 14. januára 2019, je zjavné, že bola podaná oneskorene, teda po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (zákonná lehota v okolnostiach prípadu sťažovateľa uplynula 4. decembra 2018).

17. Obdobne je ústavná sťažnosť oneskorene podaná aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania ústavnej sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľ „dozvedel“ o zbytočných prietáhoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu a krajského súdu. Keďže napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 4. októbra 2018, ústavná sťažnosť doručená 14. januára 2019 bola ústavnému súdu podaná zjavne už po uplynutí lehoty ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Z tohto dôvodu sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených.

18. V nadväznosti na uvedené ústavnému súdu pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť, len odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu